

Saksframlegg

Behandling i:	Møtedato:	Saks nr.:	Saksbehandler:
Formannskapet	26.02.2014	021/14	HEVI
Kommunestyret	18.03.2014	024/14	HEVI

Avgj av:	Saksansvarlig:	Arkiv:	Arkivsak ID.:
K	Heidi Vildskog	G90	14/188

HØRINGSUTTALELSE VEDRØRENDE RESERVASJON FOR FASTLEGER

POLITISK SAKSORDFØRER: Anne Sofie Hoff

Vedlagte dokumenter:

Høringsbrev, høringsnotat, liste over høringsinstanser osv. finnes her:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer/hoeringsdok/2014/horing---reservasjonsordning-for-fastleg.html?id=749564>

Saken gjelder:

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (hjemmel til å gi forskrifter om reservasjonsmulighet for fastleger og rett til å skifte fastlege ved reservasjon) og forskrift om endringer i fastlegeforskriften og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen.

Departementet foreslår å åpne for at kommuner kan inngå avtaler om reservasjon med fastleger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise kvinner til abort. Høringsfrist er satt til 30. april.

Interpellasjon fra Spydeberg arbeiderparti ble behandlet i kommunestyret (sak 2/14) 11.02.2014 og flg. vedtak ble fattet: «Rådmannen fremmer forslag til høringsuttalelse for kommunestyret.»

Rådmannens innstilling:

1. Spydeberg kommune ønsker ikke at spørsmål knytta til om kommunene skal kunne inngå avtaler om reservasjon med fastleger, som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise kvinner til abort, skal avgjøres lokalt.

F-021/14 Formannskapet 26.02.2014

POLITISK SAKSORDFØRER: Anne Sofie Hoff

Forslag fra AP, Morten Strande:

1. Som fastlege har man forpliktet seg til å gi sine pasienter man har ansvar for, den veiledning, råd og oppfølging de måtte ønske uavhengig av hva man som fastlege måtte ha av personlige oppfatninger og politiske meninger.
2. Kommunestyret mener at de foreslåtte lovendringene vil kunne medføre et dårligere og mer byråkratisk offentlig helsetilbud. Forslaget vil også sette kvinner i en vanskelig situasjon i møte med primærhelsetjenesten.
3. Kommunestyret mener at hensynet til kvinner i en sårbar situasjon veier tyngst og ber derfor om at Helse- og omsorgsdepartementets forslag ikke blir vedtatt.

VOTERING:

Det stemtes først over forslaget fra AP som fikk to stemmer (Morten Strande og Jeanette Bach Mikkelsen) og falt.

Derneft stemtes det over rådmannens innstilling som ble enstemmig (seks stemmer) vedtatt.

ENDELIG INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

1. **Spydeberg kommune ønsker ikke at spørsmål knytta til om kommunene skal kunne inngå avtaler om reservasjon med fastleger, som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise kvinner til abort, skal avgjøres lokalt.**

K-024/14 Kommunestyret 18.03.2014

Følgende hadde ordet til saken: Anne Sofie Hoff, Morten Strande, Dordi Schou, Jarl Meland, Tron Kallum, Knut Espeland, Torstein Skjolden, Gunnar Harstad, Kyrre Havelin og John Dokken.

Forslag fra AP, Morten Strande:

1. Som fastlege har man forpliktet seg til å gi sine pasienter man har ansvar for, den veiledning, råd og oppfølging de måtte ønske uavhengig av hva man som fastlege måtte ha av personlige oppfatninger og politiske meninger.
2. Kommunestyret mener at de foreslåtte lovendringene vil kunne medføre et dårligere og mer byråkratisk offentlig helsetilbud. Forslaget vil også sette kvinner i en vanskelig situasjon i møte med primærhelsetjenesten.
3. Kommunestyret mener at hensynet til kvinner i en sårbar situasjon veier tyngst og ber derfor om at Helse- og omsorgsdepartementets forslag ikke blir vedtatt.

VOTERING:

15 stemmer for og 6 stemmer mot forslaget fra AP

6 stemmer for og 15 stemmer mot formannskapetets innstilling

ENDELIG VEDTAK I SAKEN BLIR DA:

1. **Som fastlege har man forpliktet seg til å gi sine pasienter man har ansvar for, den veiledning, råd og oppfølging de måtte ønske uavhengig av hva man som fastlege måtte ha av personlige oppfatninger og politiske meninger.**
2. **Kommunestyret mener at de foreslåtte lovendringene vil kunne medføre et dårligere og mer byråkratisk offentlig helsetilbud. Forslaget vil også sette kvinner i en vanskelig situasjon i møte med primærhelsetjenesten.**
3. **Kommunestyret mener at hensynet til kvinner i en sårbar situasjon veier tyngst og ber derfor om at Helse- og omsorgsdepartementets forslag ikke blir vedtatt.**

PROTOKOLLTILFØRSEL:

Spydeberg KRF ba om følgende protokolltilførsel:

1. Pasienters rettigheter utfra norsk lov ivaretas av alle deler av helsetjenesten. Samvittighetsaspektet for helsepersonell i spørsmål knyttet til etiske refleksjoner om liv og død må likevel anerkjennes og så langt som mulig, tas hensyn til.
2. Det er grunnleggende viktig for et demokratisk flertall også å anerkjenne at et mindretall kan ha legitime samvittighetsutfordringer i spørsmål flertallet anser som problematisk.
3. Det er alment anerkjent at helsepersonell kan reservere seg mot å delta i abortinngrep. En tilsvarende mulighet bør også finnes for fastleger i spørsmålet om å henvise til abortinngrep og i andre spørsmål som omhandler liv og død.
4. En slik reservasjonsmulighet bør hjemles i lov eller forskrift, og ikke overlates til kommunene.

Saksopplysninger:

Allmennlegeforeningen har avgitt en intern høringsuttalelse om legers reservasjonsadgang i samvittighetsspørsmål. Den finnes her:

<http://legeforeningen.no/yf/Allmennlegeforeningen/horingsuttalelser/2013/AF-om-reservasjonsrett-for-leger-i-samvittighetssporsmal/>

«Allmennlegeforeningen ønsker å komme med følgende prinsipielle betraktninger: Som leger er vi rettslig og etisk forpliktet til å oppfylle pasientens lovbestemte rett til helsehjelp, enten ved å utføre helsehjelpen selv eller ved å henvise til annet helsepersonell. Vi ser at det i visse situasjoner kan oppstå konflikt mellom pasientens rett og legens overbevisning eller samvittighet.

Selv om helselovgivningen tildeler pasienten mange rettigheter og legen mange plikter, vil likevel legen alltid være den sterke part i møtet mellom lege og pasient. Det er avgjørende at denne maktposisjonen ikke må brukes til å ivareta legen til ulempe for pasienten.

AF erkjenner at dype overbevisningsgrunner kan sette noen leger ute av stand til å utføre visse oppgaver innen liv-død problematikk selv. Det kan imidlertid ikke gå på bekostning av pasientens rett til helsehjelp.

Vi mener hensynet til pasienten må veie tyngst i denne saken. En reservasjonsrett eller -adgang som praktiseres til ulempe for pasienten, vil sette hensynet til legen først. Pasienten må alltid møtes på en slik måte at hun føler seg ivaretatt og ikke krenket, og hun må få oppfylt sin rett til helsehjelp»

Konklusjon:

Forslaget innebærer at den enkelte kommune selv kan avgjøre om den skal gjøre avtaler om reservasjonsrett med leger som er motstandere av abort. Kommunene skal etter de foreslåtte endringene ha mulighet til å inngå slike avtaler, men ingen plikt. Det er opp til kommunen selv å avgjøre om avtale om reservasjon kan inngås uten at det vil føre til «urimelig ulempe» for de berørte kvinnene.

Rådmannens innstilling berører ikke andre forhold enn om reservasjon skal kunne bestemmes lokalt for den enkelte kommune. Lokale beslutninger kan føre til forskjeller i tjenestetilbud/ -kvalitet for innbyggerne og vil kunne endres for eksempel ved endring i kommunetyrets sammensetning. Rådmannen anbefaler derfor ikke at en slik reservasjonsadgang skal avgjøres lokalt.

Spydeberg kommune, 21.02.2014

Heidi Vildskog
rådmann

